

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

Archeologická olympiáda 17. 10. 2025

Memoriál Jury Kalfersta

Testové zadání

Body celkem	
-------------	--

Jméno a příjmení:

Startovní číslo:

Skupina: **A**

Důležité upozornění – správné odpovědi označte **kroužkem**. Za každou správnou odpověď na otázku jsou **2 body**. Celkem je možné získat **100 bodů**.

1. Jakou formou pohřbívali nejstarší Slované na našem území?
a) žárově, tedy své mrtvé spalovali
b) kostrově
c) neznáme hroby z počátku raného středověku
d) společně do komunitních jam
2. Které z těchto sídlišť je považováno za nejstarší známé město světa?
a) Jericho (Palestina)
b) Ur (Mezopotámie)
c) Çatalhöyük (Anatolie, Turecko)
d) Mohendžo-Daro (Pákistán)
3. Co označuje termín nákrčník?
a) kruhový šperk nošený na krku
b) textilní návlek chránící krk
c) železná krční pouta
d) ochrana krku bojovníka

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

4. Jak probíhala změna velikosti zvířat při domestikaci?
 - a) připoutání k člověku způsobilo zmenšení zvířete jednou provždy
 - b) šlechtěním se velikost nejdříve snížila a pak mohla znovu narůstat**
 - c) domestikace na velikost neměla nikdy žádný vliv
 - d) domestikace vždy vede jen ke zvětšení zvířat
5. Jak se nazývá hromadný nález uložených kovových předmětů?
 - a) depot**
 - b) tumulus
 - c) příkop
 - d) obětiště
6. Který nástroj je typický pro starý paleolit?
 - a) mikrolitický hrot
 - b) čepel s otupeným bokem
 - c) rydlo
 - d) pěstní klín**
7. Jaká lokalita se stala „učebnicovým“ příkladem neolitického sídliště v Čechách?
 - a) Býčí skála
 - b) Bylany u Kutné Hory**
 - c) Staré Město u Uh. Hradiště
 - d) Velehrad
8. Které tvrzení o řivnáčské kultuře v Čechách je správné?
 - a) je raně neolitická a charakteristická vrtanými kamennými sekerami
 - b) spadá do pozdního eneolitu a je spojena s výšinnými sídlišti**
 - c) je laténská a váže se na oppida
 - d) reprezentuje první Slované na našem území
9. Co označuje pojem gravettien?
 - a) kulturu staršího paleolitu s pěstními klíny
 - b) kulturní okruh mladého paleolitu charakterizovaný hroty s otupeným bokem**
 - c) kulturu mezolitu spojenou s mikrolity
 - d) kulturu raných zemědělců
10. Jak se nazývá červeně lesklá stolní keramika dovážená z římských provincií na germánská sídliště?
 - a) bucchero
 - b) campanien
 - c) terra sigillata**
 - d) majolika

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

11. Jaký je český termín pro období nazývané eneolit?
a) mladší doba železnou
b) mladší doba kamenná
c) pozdní doba kamenná
d) starší doba bronzová
12. Co je to bradatice?
a) zbraň, typ sekery
b) část raně středověké přilby
c) šperk nošený v oblasti brady
d) obřadní nádoba
13. Jaké prvky byste považovali za znaky „elity“ v halštatských pohřbech bylanské skupiny?
a) koňské postroje a kostry koní
b) šperky
c) jižní importy a čtyřkolové vozy
d) velké série keramických nádob
14. Který kmen sídlil v 6. století na jižní Moravě?
a) Gótové
b) Langobardi
c) Hunové
d) Avaři
15. Bergfrit byste hledali:
a) na středověké vesnici
b) jako součást středověkého mlýna
c) obranná věž středověkého hradu
d) součást radnice sloužící jako šatlava
16. Který kov tvoří bronz společně s mědí?
a) olovo
b) železo
c) cín
d) zinek
17. Kde se nachází nejlépe prozkoumané římské vojenské zařízení na Moravě?
a) Mikulčice
b) Závist
c) Pohansko u Břeclavi
d) Mušov–Burgstall (Pasohlávky)

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

18. Kdy přibližně začíná období paleolitu?
- a) asi před 10 000 lety
 - b) asi před 2,6 milionu let**
 - c) asi před 100 000 lety
 - d) asi před 5 000 lety
19. Co by podle aktuálních interpretací měla zpodobňovat slavná opuková hlava ze Mšeckých Žehrovic?
- a) keltského héra**
 - b) keltskou vládkyni
 - c) římského zajatce
 - d) božstvo
20. Představte si, že jste paleolitický lovec na Moravě v době ledové. Jak by změna klimatu na konci této epochy ovlivnila váš život?
- a) museli byste migrovat za stády, která se přesouvají na východ a sever**
 - b) začali byste stavět kamenné domy a chovat dobytek
 - c) začali byste používat bronzové zbraně
 - d) život by se nezměnil, protože klima nemělo vliv na zdroje potravy
21. Které období je typické používáním žárového pohřebního ritu?
- a) starší doba bronzová
 - b) mladší doba bronzová**
 - c) neolit
 - d) paleolit
22. Jak se jmenovaly mince, ražené na našem území v raném středověku?
- a) Denáry**
 - b) Brakteáty
 - c) Groše
 - d) Dukáty
23. Které lokality na jižní Moravě patří mezi světově proslulá naleziště gravettienů?
- a) Dolní Věstonice a Pavlov**
 - b) Bylany a Vedrovice
 - c) Mikulčice a Staré Město u Uh. Hradiště
 - d) Hostýn a Radhošť
24. Rotunda je:
- a) kruhová bašta
 - b) stavební forma raně středověkého kostela**
 - c) renesanční vila
 - d) součást ženského zlatého pásu

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

25. Jaká mince byla ražena od 14. století v Kutné Hoře?
- a) denár
 - b) tolar
 - c) krejcar
 - d) pražský groš**
26. Které etnikum bývá tradičně pokládáno za obyvatele střední Evropy mladší doby železné?
- a) Germáni
 - b) Skytové
 - c) Kvádové
 - d) Bójové**
27. Z čeho je vyrobená Věstonická Venuše?
- a) z pazourku
 - b) z vypálené hlíny**
 - c) z křemene
 - d) z čediče
28. Trojská válka se tradičně spojuje s kulturou:
- a) mínojskou
 - b) mykénskou**
 - c) kykladskou
 - d) fénickou
29. Jaká monumentální struktura se v neolitu často stavěla a známe ji z mnoha nálezů i z Čech a Moravy?
- a) kamenný menhir
 - b) kruhový areál – rondel**
 - c) hradiště
 - d) amfiteátr
30. Která kultura představuje nejstarší zemědělce v Čechách a na Moravě?
- a) kultura s lineární keramikou**
 - b) kultura se šňůrovou keramikou
 - c) únětická kultura
 - d) halštatská kultura
31. Na konci doby halštatské a na počátku doby laténské existovalo v Čechách významné centrální hradiště s akropolí. Jak se lokalita nazývá?
- a) Vladař
 - b) Minice
 - c) Závist**
 - d) Vyšehrad

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

32. Které písmo bylo používáno v mykénské civilizaci k zápisu rané řečtiny?

- a) hieroglyfy
- b) lineární A
- c) lineární B**
- d) fénické písmo

33. Jaké období označujeme jako raný středověk?

- a) 6.–12. století**
- b) 3.–5. století
- c) 13.–16. století
- d) 7.–10. století

34. Co označuje termín oppidum?

- a) opevněná hospodářská a mocenská centra**
- b) speciální nápoj druidů
- c) ohrazený dvorec
- d) pohřebiště s bohatými mohylami

35. Které období sahá do 6. tisíciletí př. n. l.?

- a) eneolit
- b) neolit**
- c) doba bronzová
- d) mezolit

36. S kterým římským císařem jsou spojeny markomanské války (2. pol. 2. stol. n. l.)?

- a) Traianus
- b) Hadrianus
- c) Marcus Aurelius**
- d) Konstantin Veliký

37. Kdo to byl lokátor?

- a) úředník odpovědný za stopování během královských honiteb
- b) převozník dřeva při splavování větších dřev
- c) královský posel odpovědný za zprávy
- d) služebník vrchnosti, který organizoval zakládání nových sídel**

38. Která moravská lokalita je proslulá bohatým hrobem velmože z doby stěhování národů?

- a) Staré Město u Uh. Hradiště
- b) Blučina (Cezavy)**
- c) Býčí skála
- d) Dolní Věstonice

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

39. V 10. století byly v Čechách založeny první kláštery. Jakého řádu?
a) **benediktini a benediktinky**
b) premonstráti a premonstrátky
c) cisterciáci a cisterciačky
d) augustiniáni a augustiniánky
40. Jaký pohřební ritus převažoval u germánského obyvatelstva ve starší době římské v Čechách?
a) **žárový**
b) kostrový
c) megalitické hrobky
d) pohřební ritus nezanechal archeologické stopy
41. První královská města byla na našem území zakládána:
a) v 8. století
b) v 10. století
c) **ve 13. století**
d) ve 14. století
42. Čím se proslavila rakouská lokalita Hallstatt, podle níž je označena jedna z částí doby železné?
a) bojiště z počátku doby železné
b) významné opevněné sídlo s doklady přítomnosti elit
c) **pohřebiště a solné doly**
d) doly na železnou rudu a sídliště
43. Typickým obydlím nejstarších zemědělců ve střední Evropě je:
a) kamenný dům kruhového půdorysu
b) polozemnice
c) **dlouhý dům dřevěné konstrukce**
d) srub s kamennou podezdívkou
44. Co je to záušnice?
a) část raně středověké přilby
b) **šperk**
c) nemoc rozšířená v raném středověku
d) nástroj k česání Inu
45. Které tvrzení o osadách v Dolních Věstonicích a Pavlově je pravdivé?
a) lidé zde stavěli dlouhé domy s kamennými podezdívkami
b) **obydlí byla tvořena z mamutích kostí, dřeva a kůží**
c) jednalo se o první města Evropy
d) obydlí byla vytesána do skály

Tato akce je finančně podpořena prostřednictvím OP JAK projektu "Budoucnost vzdělávání: Strategické řízení a rozvoj priorit Univerzity Hradec Králové". Reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_022/0009008

46. Doba laténská je ve střední Evropě spojena s řadou inovací. Které z následujících k nim nepatří:
- a) rotační mlýn
 - b) výroba železa**
 - c) hrnčířský kruh
 - d) mince
47. Kde byli nejstarší přemyslovští vládci pohřbíváni?
- a) na Pražském hradě**
 - b) na Zbraslavi
 - c) na Vyšehradě
 - d) na Libici
48. Kultura únětická patří do:
- a) starší doby bronzové**
 - b) střední doby bronzové
 - c) pozdní doby bronzové
 - d) doby železné
49. Kamenné hrady byly na našem území stavěny od:
- a) 7. století
 - b) 9. století
 - c) 10. století
 - d) 12. století**
50. Mezi velkomoravská centra patří:
- a) Levý Hradec
 - b) Závist
 - c) Libice
 - d) Mikulčice**